

Familie- og Sundhedsudvalget

Besvarelse af spørgsmål fra Familie- og Sundhedsudvalget relateret til forslaget EM 2015/98 om førtidspension

16-10-2015

Sags nr.

Postboks 1601

3900 Nuuk

Tlf. (+299) 34 50 00

Fax (+299) 32 56 00

E-mail: isiin@nanoq.gl

www.nanoq.gl

- 1) Har du kendskab til eller overblik over de sektorer, erhverv og regioner, hvor personer, der i dag er førtidspensionister, oppebærer deres bi-indkomst?

Svar:

Grønlands Statistik har leveret følgende oversigt, som kan give et billede af, hvorfra førtidspensionisterne oppebærer deres bi-indkomst.

Branche	Antal
A Landbrug, jagt og skovbrug	2
B Fiskeri	64
D Industri	15
E El-, gas-, varme- og vandforsyning	5
F Bygge- og anlægsvirksomhed	45
G Handel og reparationsvirksomhed	108
H Hotel- og restaurationsvirksomhed	35
I Transportvirksomhed	51
K Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	43
L Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	188
M Undervisning	4
N Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.	12
O Andre kollektive, sociale og personlige serviceaktiviteter	57
Tjenestemandspension	34
I alt	663

- 2) Kan du kortfattet i skemaform præsentere den seneste viden om de gennemsnitlige indkomstforhold for borgere i Grønland fordelt på kommuner og byer.

Svar:

Der er indhentet svar fra Departementet for Finanser til besvarelse af dette spørgsmål. Se nedenstående tabeller, henholdsvis fordelt på byer og kommuner.

Byer:

Tabel 2.3 Gennemsnitlige bruttoindkomster i distrikterne 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013	Ændring 2012-2013
	* 1000 kr.					— Pct. —
Hele landet	199	202	207	213	217	2,0
Narsarsuaq	136	133	143	145	144	-0,7
Qasassat	160	160	165	163	167	4,9
Narsart	133	137	172	173	173	0,2
Pasafut	157	156	155	171	171	0,0
Narsok	273	273	252	257	252	-1,9
Marsassat	135	173	173	155	157	-2,5
Sarsut	206	206	212	213	223	2,1
Kangsarsuaq	123	120	113	133	137	1,9
Aarsarsuaq	133	170	172	174	172	-1,2
Qasarsarsuaq	133	133	173	171	152	-1,2
Ilarsarsuaq	157	133	133	214	206	0,4
Qasarsarsuaq	172	171	173	153	153	-1,7
Umanarsuaq	133	130	133	174	157	4,1
Umanarsuaq	133	131	133	143	143	-0,8
Qasarsuaq	127	116	113	25	127	1,5
Tasarsuaq	137	133	144	143	130	-7,6
Tasarsuaq	137	152	157	134	137	-4,4

Kilde: <http://bank.stat.gl/INDP2>

Kommuner:

	2009	2010	2011	2012	2013	Ændring 2012-2013
	* 1000 kr.					— Pct. —
Hele landet	199	202	207	213	217	2,0
Kommune Kujalleq	154	155	170	173	173	2,3
Kommune Sermersooq	244	250	254	253	253	2,7
Qasassat Kommune	133	134	200	207	203	0,7
Qasarsuaq Kommune	133	152	137	173	173	1,5

Kilde: <http://bank.stat.gl/INDP1>

- 3) Kan du omsætte oplysningerne om bi-indkomster for førtidspensionister til hel- eller halvtidsstillinger?

Svar:

Der er indhentet svar fra Departementet for Finanser til besvarelse af dette spørgsmål. Svaret fremgår nedenfor.

Indkomst- og skattedata for førtidspensionister fra 2013 er samkørt. Samkørslen viser, at 78 førtidspensionister i 2013 oppebar en indkomst ved siden af førtidspensionen svarende til en fuldtidsstilling, og 214 oppebar en indkomst ved siden af førtidspensionen svarende til en halvtidsstilling.

Forudsætninger:

Årsløn for en fuldtidsansat er 175.000 kr. (2080 timer, timeløn 84 kr.),

Årsløn for en halvtidsstilling er 75.000 kr.

Indkomsten er opgjort som:

Skattepligtig A-indkomst + skattepligtig B-indkomst – indkomst fra førtidspension.

- 4) Du bedes kortfattet redegøre for de mobilitetsfremmende ydelser og brugen af disse, hvem bruger dem, flytter de typisk hjem igen efter endt beskæftigelse o.a. forhold du ser vigtigt i sammenhæng med førtidspensionistgruppen, og reformen af førtidspension.

Svar:

Inatsisartutlov nr. 5 af 8. juni 2014 om arbejdsformidling m.v. fastsætter i § 7 reglerne for mobilitetsfremmende ydelser, som er uddybet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 24 af 25. august 2008 om mobilitetsfremmende ydelse (overgangsbestemmelser som fortsat er i kraft jf. loven af 2014).

Følgende ligger til grund for tildeling af mobilitetsfremmende ydelser:

- 1) lønmodtageren anvises arbejde uden for hjemstedet,
- 2) lønmodtageren ansættes med varig ansættelse for øje og
- 3) arbejdet ikke i en nærmere fremtid antages, at kunne dækkes af lokalt bosiddende arbejdskraft.

Desuden fremgår det af FL2015 budgetbidraget for 64.13.19, at der kan ydes tilskud til tur og returrejser for sæsonarbejdere til f.eks. fiskeindustrien og lign.

Mobilitetsfremmende ydelser bruges af den gruppe, som bliver ansat, hvor tilflytningsomkostningerne ikke normalt bliver afholdt af den ansættende enhed.

Der laves ikke statistik over interne returflytninger i Grønland, hvori der indgår en variabel vedrørende tildeling af mobilitetsfremmende ydelser.

- 5) Du bedes redegøre for den definatoriske forskel mellem flex- og skånejob ifald en sådan findes.

Svar.

Landstingsforordning nr. 4 af 31. maj 2001 om revalidering fastslår i § 15 og 16 at, når mulighederne for revalidering til beskæftigelse på normale vilkår er udtømte, skal kommunen sørge for, at personer, der ikke modtager førtidspension efter landstingsforordning herom, og som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår, får mulighed for at blive ansat i et fleksjob.

Arbejdsgiveren betaler lønnen, der svarer til arbejdsindsatsen til den ansatte i fleksjob. Kommunen yder tilskud til lønnen direkte til arbejdsgiveren.

Tilskuddet kan ikke overstige 50 % af den overenskomstmæssige løn på det aktuelle ansættelsesområde eller af den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde.

Fleksjob er altså ansættelse med løntilskud af personer, der ikke har en fuld arbejdsevne i behold, men som kan gøre en indsats på fleksible vilkår. Det er en mulighed for, at personer, der ikke modtager pension og som har varige begrænsninger i arbejdsevnen, kan blive beskæftiget på arbejdsmarkedet. Eksempelvis når revalidering ikke lykkes, men det viser sig, at der er en rest erhvervsevne i behold, som kan udnyttes ved en indsats på fleksible vilkår. Ansættelse i fleksjob med løntilskud kan ske både hos private og offentlige arbejdsgivere, herunder hos kommunen. Kommunens bevilling af løntilskud ydes for maksimalt 1 år ad gangen. Dog kan tilskudsperioden forlænges når særlige forhold gør sig gældende.

Formålet med fleksjob er yderligere at begrænse tilgangen til førtidspension ved i stedet at give et aktivt tilbud på arbejdsmarkedet, der er tilpasset personens arbejdsevne.

Departementet for Familie har svaret nedenstående vedr. definitionen af skånejobs.

Det er hensigten, at kommunerne skal have adgang til at etablere skånejob. For en del personer med nedsat arbejdsevne vil der være behov for at der tages særlige hensyn i de fleksjob, der tilbydes. Særlige hensyn kan eksempelvis være, at der ydes hjælp til særlig indretning af arbejdspladsen eller at arbejdstiden tilrettelægges, så den tilgodeser særlige handicap o.l. Det kan være fleksible arbejdstider, hvor der tages hensyn til at vedkommende i kortere perioder er uarbejdsdygtig, eller at vedkommende deltager i forløb med vedligeholdelsestræning etc.

Til den arbejdsgiver, der ansætter en person i skånejob, yder den pågældendes bopælskommune et løntilskud. Løntilskuddet kunne eksempelvis udgøre halvdelen af den løn, som arbejdsgiveren betaler, dog med et maksimum.

Personer i skånejob vil fortsat kunne modtage mellemste eller laveste førtidspension.

Betingelserne for at opnå et skånejob skal være:

- arbejdsevnen skal være væsentligt og varigt begrænset
 - beskæftigelse i andet erhverv på ordinære vilkår skal være udelukket
 - beskæftigelse på særlige vilkår efter et eventuelt socialt kapitel i overenskomsten (ustøttet beskæftigelse) skal være udelukket
- revalideringsmulighederne til beskæftigelse uden løntilskud skal være udtømt

- 6) Du bedes venligst nærmere redegøre for Handlingsplan for ledige 2012-2015 og en forlængelse af denne. Under orienteringsbesøg i Qeqqata Kommunia primo september efterspurgte kommunen særlige indsatser for arbejdsløse og herunder unge, så udvalget ønsker oplysningen om samarbejdet mellem Selvstyret og kommunerne på området, samt evt. orientering om nye tiltag på området.

Svar:

Hvert år på finansloven har der i årene 2012 til 2015 været afsat et beløb til en ekstraordinær ledighedsbekæmpelse.

I finansloven for 2015 har Selvstyret bevilget 25 mio. kr. og kommunerne er medfinansierende med 10 mio. kr. Indsatsen er forankret hos kommunerne således, at det er kommunernes ønsker, der følges.

Indsatsen består af: a) kortere kurser, det er dels faglige kurser dels afklaringskurser. b) Ekstra aktiviteter på Piareersarfiit bestående af boglige hold, værksteds- og jobtræningshold.

Vi vedlægger, som bilag, afrapporteringerne for den ekstraordinære ledighedsindsats i 2012 og 2013. Afrapporteringen for 2014 forventes færdig ultimo oktober 2015.

I ovennævnte plan er der i Qeqqata Kommunian i 2015 afsat 1,9 mio. kr. til værksteds- og jobtræningsprojekter i både Maniitsoq og Sisimiut, i alt 3,8 mio. kr. Disse projekter er udviklet siden 2012. Begge projekter er beregnet til mindst 18 unge i 10 måneders forløb. Disse værksteds- og jobtræningsaktiviteter skal være med til at lære de unge at møde til tiden, indgå i samarbejder med andre personer, at finde evner og interesse for bestemte fag, lære at tage ansvar og motivere den unge til at fortsætte i uddannelse. Begge projekter kører under Piareersarfik, det er således meningen, at projekterne videreføres i 2016 og fremover ved at midlerne til hovedkonto 64.13.23 Piareersarfiit øges.

Ekstraordinær indsats for 15-18-årige

Selvstyret yder årligt 825.000,- kr. til hver kommune til ikke boglige projekter for 20 unge på 15 til 18 år i en 3 måneders periode. Disse projekter udvikles og styres af kommunerne, som afrapporterer til selvstyret.

Derudover får kommunen også midler til overgangsvejledning i bygder (kr. 20.000 pr. bygd, hvor der ikke kører NUIKI-forløb), og kan søge om midler til nye projekter og yderligere elevkvoter.

Naalackersuisut viderefører bekæmpelsen af arbejdsløsheden i henhold til den nationale beskæftigelsesstrategi, et trygt arbejdsmarked. Indsatsen består af 16 initiativer. Beskæftigelsesstrategien vedlægges.

- 7) Overfor Familie og Sundhedsudvalget er det af Naalackersuisoq for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender oplyst, at der afsættes godt 30 mio. kr. i overgangsperioden iht forslaget om førtidspension til etablering af nye flexjob.

Kan du redegøre for den geografiske udmøntning af disse midler fordelt på sektorer, foruden at udvalget oplysninger om hvor mange flexjob o.l. udmøntningen af disse midler vil skabe?

Svar:

Reglerne for tilskud til flexjob fremgår af Landstingsforordning nr. 4 af 31. maj 2001 om revalidering.

Det fremgår af forordningen, at arbejdsgiveren betaler lønnen, der svarer til arbejdsindsatsen til den ansatte i flexjob. Kommunen yder tilskud til lønnen direkte til arbejdsgiveren. Tilskuddet kan ikke overstige 50 % af den overenskomstmæssige løn på det aktuelle ansættelsesområde eller af den løn, som sædvanligvis gælder for tilsvarende arbejde.

Selvstyrets udgifter hertil er afsat på 64.13.21 Revalidering (lovbunden bevilling). Bevillingen for FFL2016 er på 8,782 mio. kr. Det fremgår af bevillingsteksten at bevillingen på nærværende hovedkonto anvendes til finansiering af refundering til kommunerne, dog max bevillingen på nærværende hovedkonto. Det fremgår videre at regelgrundlaget for finansieringen af revalideringsudgifterne på nærværende hovedkonto er landstingsforordningen for revalidering.

Der er desuden indhentet input til svaret fra Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale anliggender til besvarelse af dette spørgsmål:

Midlerne til flexjobs til førtidspensionister med nedsat arbejdsevne vil blive udmøntet ved, at kommunen kan visiterer til et flexjob, skånejob eller nyttejob. Kommunernes udgifter til flexjobbene vil være refusionsdækket. Kommunerne skal således hjemtage refusion for de samlede udgifter til flexjob til førtidspensionister.

- 8) Er det muligt for dig at oplyse, hvorledes man har tænkt sig at fordele de 8 medarbejdere blandt kommunerne, der finansieres efter forslaget om førtidspension?

Svar:

Fordelingen af de 8 årsværk er endnu ikke fastlagt, men spørgsmålet vil blive drøftet med kommunerne i forbindelse med

bloktilskudsforhandlingerne. I bloktilskudsaftalen indgår endvidere, at spørgsmålet om ressourcer til sagsbehandling af førtidspensionisternes revurdering af arbejdsevnen skal tages op i forbindelse med bloktilskudsforhandlingerne.

- 9) Du bedes redegøre for, hvorledes det er tanken at finansiere flex- og skånejob vel at mærke uden at udkonkurrere ordinære job.

Svar:

Som tidligere nævnt er Selvstyrets udgifter hertil afsat på 64.13.21 Revalidering (lovbunden bevilling). Bevillingen for FFL2016 er på 8,782 mio. kr. Det fremgår af bevillingsteksten at bevillingen på nærværende hovedkonto anvendes til finansiering af refundering til kommunerne, dog max bevillingen på nærværende hovedkonto. Det fremgår videre at regelgrundlaget for finansieringen af revalideringsudgifterne på nærværende hovedkonto er landstingsforordningen for revalidering.

Når mulighederne for revalidering til beskæftigelse på normale vilkår er udtømte, skal kommunen sørge for, at personer, der ikke modtager førtidspension efter landstingsforordning herom, og som ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår, får mulighed for at blive ansat i et fleksjob.

Kommunens bevilling af løntilskud ydes for maksimalt 1 år ad gangen. Dog kan løntilskudsperioden forlænges, når særlige forhold gør sig gældende.

- 10) Følger der en konkret implementeringsplan i forhold til styrkelsen af og etablering af flex- og skånejobs, og hvilke instanser er i givet fald inddraget i denne plan? Er erhvervet i Grønland fra jeres side af, inddraget i denne debat, og i så fald, hvordan stiller de sig i forhold til denne problemstilling?

Svar:

Der er desuden indhentet input fra Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale anliggender til besvarelse af dette spørgsmål:

Det er væsentligt, at arbejdsmarkedet hjælper med at løfte opgaven. Arbejdsmarkedet må gøres mere rummeligt og må

bringes i stand til også at tilbyde beskæftigelse til personer med særlige behov eller nedsat arbejdsevne.

Der foregår løbende drøftelser i Det Nationale Erhvervs- og Arbejdsmarkedsråd (NEA) om spørgsmålet.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender har på møde 15.9.15 i NEA præsenteret "førtidspensionsreformen og dens konsekvenser". NEA diskuterede mulighederne for et mere rummeligt arbejdsmarked med erkendelse og positivitet at få et mere rummeligt arbejdsmarked, men også med en vis skepsis i f.t. de realistiske muligheder herfor. Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender vil tage spørgsmålet op i NEA igen på de kommende møder.

- 11) I Landsplanredegørelse 2015 findes en række interessante opgørelser, figurer med tilhørende tekst. Du bedes venligst redegøre for figur 1.8 (Arbejdsstyrke 2012) og figur 1.9 (Erhvervsstruktur 2013) under afsnit G *Den grønlandske erhvervsstruktur*.

Svar:

Kortet i Figur 1.8 viser arbejdsstyrkens fordeling på beskæftigede, ledige og lille gruppe af personer med mindre arbejdstid end de ønsker sig, såkaldte underbeskæftigede. Desuden viser figurene den ret store gruppe af personer, som er uden for arbejdsmarkedet.

Man ser på kortet, at der er meget store variationer i landet.

Antallet af registrerede arbejdssøgende i kommunerne er heldigvis faldet støt siden januar sammenlignet med tal fra sidste år.

Fra 2012 til 2015 er antallet af arbejdssøgende i august faldet med 404 – fra 3116 til 2712. Se nedenstående tabel 1. De store indsatser for ledige, som har fundet sted over hele landet, i alle kommuner, har været en succes.

Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
------	------	------	------	-----	------	------	------	------	------	------	------

2012	4696	3953	4167	4000	3546	3270	3089	3116	3149	3286	3728	3915
2013	4808	3909	3946	3782	3492	3231	3382	3348	3061	3422	3685	3960
2014	4954	4420	4385	4037	3757	3473	3360	3167	2982	3278	3473	3840
2015	4402	4085	3953	3961	3752	3592	2986	2712

Tabel 1. Registrerede arbejdssøgende, 2012-2015

Beskæftigelsesstrategien "Et trygt arbejdsmarked" tager fat i netop de problemstillinger som knytter sig til grupper med en svag tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder en intensiveret indsats for revalidering, og dertil kommer jo hele førtidspensionsreformen.

Kortet tager ikke højde for udefra kommende arbejdskraft, som besidder visse jobs, men en ny opgørelsesmetode, som samkører udlændinge-cpr.numre med indberetninger til skat viser, hvor mange udlændinge der reelt er aktive på arbejdsmarkedet i Grønland.

Tabel 2. Fastboende udenlandske arbejdstagere med positiv erhvervsindkomst, 2012-2013

	2012	2013
Udenlandske arbejdstagere med positiv erhvervsindkomst i alderen 15-63 år	545	483
- Heraf arbejdstagere fra Norden	169	114
- Heraf arbejdstagere fra Asien	224	224
- Heraf arbejdstagere fra Europa	109	98
- Heraf arbejdstagere fra Amerika, Afrika m.v.	43	47

Figur 1.9 viser de vigtigste erhvervsaktiviteter samlet under en række overordnede kategorier. Kortet viser både de offentlige og private aktiviteter. Opgørelsen af omfanget af aktiviteterne er

baseret på de lønninger, som har været udbetalt, men tager ikke hensyn til, at lønudbetalingerne kan svinge meget pr. person i de enkelte kategorier. Således fylder råstofaktiviteter relativt meget på figurerne, til trods for, at der er relativt få ansatte i branchen.

Beskæftigelsen har ligget ret stabilt omkring 25.500 beskæftigede i gennemsnit pr. måned i de seneste år. Vi har set på, hvordan udviklingen har bevæget sig i de seneste år – set samlet for hele landet.

Størst fald i antallet af beskæftigede har offentlig administration haft, fra 10.052 beskæftigede i 2011 til 9.895 i 2013 (seneste tal) – et fald på 157, mens den private branche "forretningsservice" som dækker over fx regnskabs- og konsulenthjælp, er steget med 156.

Det er vigtigt for landet, at der udvikles stadig flere private arbejdspladser. En stor vifte af initiativer er derfor i gang for at forbedre rammerne for erhvervsfiskerne og for at udvikle det private erhvervsliv.

Tabel 3. Gennemsnitligt antal beskæftigede i forskellige brancher, 2011-2013.

Antal gennemsnitligt beskæftigede	2011	2012	2013
Fiskeri, fangst og landbrug	3.415	3.532	3.548
Råstofudvinding	137	143	128
Industri	242	233	235
Energi- og vandforsyning	410	390	392
Bygge og anlæg	1.872	1.952	1.872
Handel	3.009	3.086	3.045
Hotel- og restauration	785	756	806

Transport	2.616	2.629	2.583
Forretningservice	1.344	1.426	1.500
Offentlig administration og service	10.052	9.804	9.895
Øvrige serviceerhverv	817	844	865

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Vittus Qujaukitsoq